

Europos Sąjungos
Taryba

Briuselis, 2022 m. balandžio 7 d.
(OR. en)

Tarpinstitucinė byla:
2022/0099(COD)

8042/22
ADD 5

ENV 335
CLIMA 159
CODEC 469

PRIDEDAMAS PRANEŠIMAS

nuo:	Europos Komisijos generalinės sekretorės, kurios vardu pasirašo direktorė Martine DEPREZ
gavimo data:	2022 m. balandžio 6 d.
kam:	Europos Sąjungos Tarybos generaliniam sekretoriui Jeppe TRANHOLMUI-MIKKELSENUI
Komisijos dok. Nr.:	SWD(2022) 97 final
Dalykas:	KOMISIJOS TARNYBŲ DARBINIS DOKUMENTAS „POVEIKIO VERTINIMO ATASKAITOS SANTRAUKA“, pridedamas prie pasiūlymo dėl EUROPOS PARLAMENTO IR TARYBOS REGLAMENTO dėl fluorintų šiltnamio efektą sukeliančių dujų, kuriuo iš dalies keičiama Direktyva (ES) 2019/1937 ir panaikinamas Reglamentas (EB) Nr. 517/2014

Delegacijoms pridedamas dokumentas SWD(2022) 97 final.

Priedama: SWD(2022) 97 final

Strasbūras, 2022 04 05
SWD(2022) 97 final

KOMISIJOS TARNYBŲ DARBINIS DOKUMENTAS
POVEIKIO VERTINIMO ATASKAITOS SANTRAUKA

[...]

pridedamas prie

pasiūlymo dėl
EUROPOS PARLAMENTO IR TARYBOS REGLAMENTO

dėl fluorintų šiltnamio efektą sukeliančių dujų, kuriuo iš dalies keičiama Direktyva
(ES) 2019/1937 ir panaikinamas Reglamentas (EB) Nr. 517/2014

{COM(2022) 150 final} - {SEC(2022) 156 final} - {SWD(2022) 95 final} -
{SWD(2022) 96 final}

Fluorintos šiltnamio efektą sukeliančios dujos (fluorintos dujos) sukelia **klimato atšilimą**. Tokių išmetamųjų ŠESD prevencija yra svarbus indėlis siekiant **Europos žaliojo kurso komunikate** nustatytų **ES klimato tikslų** ir laikantis mūsų įsipareigojimų pagal **Paryžiaus susitarimą dėl klimato kaitos** ir **Monrealio protokolą dėl ozono sluoksnį ardančių medžiagų**, kuriuo reglamentuojamos fluorintos dujos. Ekonomiškai efektyvūs ES lygmens veiksmai fluorintų dujų srityje padės valstybėms narėms pasiekti savo nacionalinį šiltnamio efektą sukeliančių dujų tikslą pagal Pastangų pasidalijimo reglamentą.

Reglamentas (ES) Nr. 517/2014 dėl fluorintų šiltnamio efektą sukeliančių dujų yra pagrindinė ES priemonė siekiant išvengti fluorintų dujų išmetimo ir laikytis Monrealio protokolo. **Fluorintos dujos yra dirbtinės cheminės medžiagos**, naudojamos įvairiais tikslais, pvz., kaip aušalai šaldymo įrangoje ir oro kondicionieriuose, įskaitant šilumos siurblius, chemijos gamyboje, kaip propelentas inhaliatoriuose sergantiems astma arba kaip izoliavimo medžiagos elektros perdavimo įrangoje arba pastatuose esančiose putose. Šių dujų išmetama, kai jos gaminamos arba naudojamos produktuose ar įrangoje arba kai pastarieji pašalinami.

Atlikus **vertinimą** nustatyta, kad Fluorintų dujų reglamentu gerokai sumažintas išmetamas fluorintų dujų kiekis ir kad jis yra palyginti veiksmingas. Tačiau, **atsižvelgiant į sustiprintą ES 2030 m. klimato srities tikslą ir tikslą iki 2050 m. pasiekti poveikio klimatui neutralumą**, reikia didinti reglamento užmojį. Be to, taikant dabartines taisykles **ilgainiui neįmanoma užtikrinti, kad būtų laikomasi Monrealio protokolo**. Taip pat kyla tam tikrų **įgyvendinimo sunkumų**, įskaitant poreikį sustabdyti neteisėtą veiklą, taip pat esama **stebėsenos spragų ir neveiksmingumo**. Peržiūra taip pat suteikia galimybę padidinti reglamento **aiškumą ir suderinamumą** su kitomis politikos sritimis.

Remdamasi šiuo poveikio vertinimu, Komisija pasiūlys peržiūrėti reglamentą. Nustatytiems klausimams spręsti buvo parengti **trys įvairūs galimybių rinkiniai**. **1 galimybė** apima priemones, kuriomis **užtikrinama, kad būtų laikomasi Monrealio protokolo, ir ja siekiama dar labiau sumažinti išmetamą teršalų kiekį ir pagerinti padėtį** ir tai galima padaryti **gana mažomis sąnaudomis ir pastangomis**. **2 galimybė** papildomai apima priemones, kuriomis dar labiau mažinamas išmetamas fluorintų dujų kiekis ir užtikrinama išsamesnė stebėseną bei kontrolę, o **patiriamos išlaidos yra nuosaikios**. **3 galimybė** apima visas priemones, kurios laikomos naudingomis ir techniškai įmanomomis, taip pat ir tas, kurios gali būti **brangios ar reikalauti daug pastangų**.

2 galimybė yra tinkamiausias priemonių derinys. Atrodo, kad pirmojo galimybių rinkinio dabartinėmis politinėmis aplinkybėmis nepakanka, nes jį pasirinkus iki 2050 m. nebus išmesta mažiau fluorintų dujų, palyginti su atskaitos scenarijumi, nepaisant kiekybiniu požiūriu svarbios kvotų sistemos išimties panaikinimo, o trečiasis galimybių rinkinys atrodo per brangus, palyginti su nauda, kurią jis duotų, t. y. dėl to keliems pasektoriams tektų labai didelė našta, o išmetamas dujų kiekis, palyginti su 2 galimybe, papildomai sumažėtų tik nedaug.

Palyginti su dabartine padėtimi, **pagal 2 galimybę** kiekvienais metais iki 2050 m. hidrofluorangliavandenilių pateikimo rinkai **kvotų kiekis bus dar labiau apribotas**, o ES gamintojai ir importuotojai turės pradėti **mokėti už savo kvotų teises**. Kelių rūšių naujiems įrenginiams taip pat bus taikomi **fluorintų dujų draudimai** (pvz., oro kondicionieriams ir skirstomiesiems įrenginiams) ir **bus išplėstos dujų išmetimo ir prevencijos priemonės**. Pagal 2 galimybę **reglamentas bus suderintas su Monrealio protokolu panaikinant kai kurias išimtis**, nustatant atskirą laipsnišką hidrofluorangliavandenilių gamybos mažinimą ir **nuo 2028 m. nutraukiant prekybą su valstybėmis, kurios nėra Šalys**. Be to, **siekiant užkirsti kelią neteisėtai veiklai**, bus nustatyti konkretūs reikalavimai dėl muitinės procesų ir ekonominės veiklos vykdytojų, o **įrangą techniškai prižiūrintys darbuotojai bus plačiau mokomi dirbti su alternatyviomis technologijomis**. Galiausiai, **stebėsenos ir įmonių ataskaitų teikimo veikla taps ir išsamesnė, ir tikslingesnė**.

Pasirinkus 2 galimybę, išmetamas ŠESD kiekis būtų sumažintas 40 Mt CO₂e iki 2030 m. ir 310 Mt CO₂e iki 2050 m., be kiekio, kurį būtų galima pasiekti taikant dabartinį reglamentą (t. y. kiekis būtų sumažintas atitinkamai 430 Mt CO₂e ir 1 990 Mt CO₂e). Nors dėl griežtesnių kvotų ribų kai kuriems įrangos naudotojams už hidrofluorangliavandenilius teks mokėti didesnę kainą, **taikant 2 galimybę** įrangos naudotojai ilgainiui **patirs mažiau išlaidų** dėl mažesnių energijos sąnaudų. Pramonės, valstybių narių ir Komisijos **administracinės išlaidos** šiek tiek **padidės**, visų pirma dėl priemonių, kuriomis siekiama užtikrinti suderinimą su tarptautinėmis taisyklėmis ir geresnę kontrolę.

Reaguodama į gamtinių dujų krizę, kilusią dėl pastarojo meto geopolitinių įvykių, Komisija pasiūlė paspartinti šilumos siurblių diegimą. Nors svarbu ir didinti energijos vartojimo efektyvumą, ir riboti šilumos siurblių tiesiogiai išmetamą fluorintų dujų kiekį, pagal 2 galimybės kvotų sistemą suteikiama pakankamai galimybių šiam didesniai augimui, net jei svarstoma galimybė nedidelius šilumos siurblius pakeisti klimatui nekenksmingomis alternatyvomis šiek tiek lėčiau.

Todėl atrodo, kad laipsniškas mažinimas dera su atsinaujinančiosios energijos tikslais, net atsižvelgiant į gerokai didesnę šilumos siurblių augimą, kurio reikia atsižvelgiant į dabartinę gamtinių dujų energetinę krizę, ir dėl to šiek tiek lėtesnį mažų šilumos siurblių pakeitimą klimatui nekenksmingomis alternatyvomis.

Buvo plačiai konsultuojamasi su suinteresuotaisiais subjektais. Jie sutinka, kad reglamentą būtina peržiūrėti dabar ir kad peržiūra turėtų būti grindžiama esamomis priemonėmis. Pramonė, valstybės narės ir NVO apskritai **remia priemones, kuriomis įveikiami įgyvendinimo sunkumai ir užtikrinamas Monrealio protokolo laikymasis**. Kalbant apie laipsniško HFC mažinimo ir draudimų užmojus, visų pirma susijusius su fluorintų dujų naudojimu šilumos siurbliuose, kai kurie pramonės suinteresuotieji subjektai mano, kad dabartinis reglamentas yra pakankamai plataus užmojo, o klimatui nekenksmingų technologijų novatoriai ir gamintojai siekia ryžtingesnės politikos, kad

galėtų parduoti savo sprendimus. Pastarąjį aspektą taip pat remia NVO ir daugelis kompetentingų institucijų. Tai matyti iš trijų nagrinėtų galimybių.